

K.K.T.C.

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

1956 – 1974 YILLARI ARASI KIBRIS'TA

YAŞANAN CANLI HATIRALAR

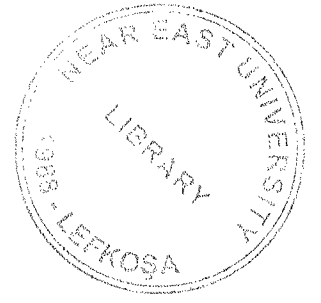
MEZUNİYET ÇALIŞMASI

MEHTAP YABANER

DANIŞMAN

DOÇ. DR. BÜLENT YORULMAZ

LEFKOŞA , 2001

K.K.T.C.

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

1956 – 1974 YILLARI ARASI KIBRIS'TA

YAŞANAN CANLI HATIRALAR

MEZUNİYET ÇALIŞMASI

MEHTAP YABANER

DANIŞMAN

DOÇ. DR. BÜLENT YORULMAZ

LEFKOŞA , 2001

İÇİNDEKİLER

Önsöz	1
Giriş.....	2
1956 Yılı Anıları.....	3
Seyit Serdar.....	4
1958 Yılı Anıları.....	5
Seyit Serdar.....	6 - 7
1963 Yılı Anıları.....	8
Cemal Tuğruloğlu.....	9 - 15
Leyla Özsaltık.....	16
1964 Yılı Anıları.....	17
Bilal Özsaltık.....	18
1974 Yılı Anıları.....	19
Mustafa Yabaner.....	20 - 21
Leyla Özsaltık.....	22
Mehmet Ali Abdullah.....	23 - 25
Bilal Özsaltık.....	26 - 27
Şahıs Adları Dizini.....	28 - 29
Yer Adları Dizini.....	30 - 31

ÖNSÖZ

Yakın Doğu Üniversitesi,Fen –Edebiyat Fakültesi ,Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü 2000-2001 öğretim yılı mezuniyet çalışmamda 1956-1974 yılları arasında Kıbrıs'ta yaşanan savaş anılarını araştırdım.

Mezuniyet çalışmama başlarken çok titiz davrandım.Yaşadığım ülkenin ne kadar değerli olduğunu insanların anılarını dinlerken bir kez daha derinden hissettim.Biz gençler böyle çalışmalar hazırlayarak geçmişimizi anlayarak geleceğimizin değerini daha iyi anlayabiliriz.Kıbrıs Türkünün çekmiş olduğu o acı dolu günleri anlatırken onların hala daha korku içerisinde olduklarını çok iyi anladım.

Mezuniyet çalışmamda yardımlarını esirgemeyen ve bütün problemlerime yardımcı olan ,sorularımı yanıtlayan başta Yakın Doğu Üniversitesi ,Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı Doç.Dr. Bülent Yorulmaz'a ,babam Mustafa Yabaner'e, komşularım Leyla –Bilal Özsaltık'a , Seyit Serdar'a ve Mehmet Ali Abdullah'a teşekkür ederim.

BOSTANCI ,HAZİRAN 2001

MEHTAP YABANER

GİRİŞ

İlk dönemlerde karışık bir yerleşime sahip olan Kıbrıs Türk ve Rum halkı , 1955 yılından itibaren Kıbrıs Rum halkının zulmüyle karşı karşıya kalmış ve köylerini terketmek zorunda olmuşlardır.

Rumların amacı adayı Yunanistan'a bağlamaktı.E.O.K.A adlı bir örgüt kurup amaçlarını gerçekleştirmek isterlerdi.Türkler de Rumlara karşılık vermek için T.M.T adlı bir teşkilat kurdu.T.M.T.'nin sayesinde Türk halkı silahlanmış ve Rumlarla güçlü bir direnişe girmişlerdir.1960'da kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti Rumların çıkardığı birtakım ayaklanmalar sonucunda 1963 yılında yıkılmıştır.Anavatanımız Türkiye'nin ve Kıbrıs halkının direnişi sayesinde 20 Temmuz 1974 yılında halk özgürlüğüne kavuşmuştur.Özgürlüğümüzün kesin garantisi 15 Kasım 1983 yılında K.K.T.C.'nin kurulmasıyla garantiledik.Kıbrıs Türk halkı geçmişine verdiği önemi bugün de aynı şekilde göstermektedir.

1956 YILI ANILARI

1956 yılında ben Angolem köyünün muhtarıydım.Rum asıllı E.O.K.A.'nın lideri Grivas bütün Türk köylerini dolaşırdı.Angolem'e de gelmişti.Köyün durumunu tespitetmek için satıcı kılığında bir araba ile saat ve ayakkabı satmaktaydı.Yunan lisanında konuşurdu ve sattığı eşyaları da beş on şiline verirdi. Benim dikkatimi çekti ve ona eşyaları neden ucuza sattığını sordum.O da biz gümrük ödemeyiz demişti.Oysa mallar kaçaktı.Köylerin durumunu tespit ettikten sonra 1 Nisan 1955 günü ilk trafoyu ateşlediler.Ve trafo yanındaki Rum da yanlışlıkla yanmıştı.Daha sonra İngilizlere suikast düzenlemeye başladılar.Nerede bir İngiliz askeri görseler öldürüyorlardı.Bir kısmını da esir alıp bilgi toplamışlardı.Bir seneye kadar E.O.K.A. örgütü güçlenmeye başlamıştı.İngilizler de çareyi Türkleri komando yapmak da aradı.Türklerden polis yaptı ve onlara silah yardımında bulundu.İngilizlerin giremeyeceği yerlere gizlice Türkleri gönderirlerdi.Türk komandolar çok iyi ilerleme gösterip örgütün gizlendiği yeri tespit ettiler.İki üç sene zarfında Türk komandolarından da birçok şehit verilmişti.

SEYİT SERDAR (73)

TAŞPINAR

1958 YILI ANILARI

1958 yılına gelinceye kadar çatışmalar artık sivil halka geçer.Benim oğlumu vurdular ben de onların akrabasını vurmuştum.Olaylar böyle köy içine yayılmıştı.Bu yıl içinde Rumlar ne zaman bir Türk görseler vururlardı.Türkler de nerde bir Rum görseler vururlardı.Kan gövdeyi götürür derecesine gelmişti.İngiliz hükümeti radyolarda propaganda yapardı. "Bugün Rumlar tarafından beş Türk vurulmuştur." Yine aynı gün " Bugün Türkler tarafından on Rum vurulmuştur." diye her gün ölüm haberleri anonsu yapılıyordu.3 Ağustos günü karımın kardeşini de vurmuşlardı.Mehmet'in cenazesini almak için gittiğimde Mormenekşe Ovası'nda orak biçen kaç kişi varsa onların kurşunlanmış bedenlerinin kamyonlarla getirildiğini gördüm.Aynı saatlerde Yediler Sokağı'ndan iki Rum tüccarını da vurmuşlardı.Daha sonra İngiliz hükümeti Dr. Küçük ve Makarios'u ateşkes yapmaları için çağırır. Dr. Fazıl Küçük ve Makarios anlaşmak için gittikleri Amerika'dan hiçbir sonuca varmadan geri döndüler.Rumlar mutlaka ENOSİS'i gerçekleştirmek isterlerdi.İleriki zamanlarda Dr.Fazıl Küçük'ün yanına yardımcı olarak Raif Denктаş getirildi ve birlikte toplantıya katılırlar.Denктаş Türkiye'nin garantisini istedi.Fakat kabul etmediler.

Rumlar belli bir zaman sonra yine kargaşalık yarattı.Lefkoşa'da ikamet etmekte olan Reşat Kahvecioğlu'nu uçak alanından bir bayanı geçirirken Rum polisi tarafından yoklanmak istediler.Fakat Reşat yoklanmayı kabul etmedi ve böylece olaylar tekrar başladı.Reşat T.M.T'de Türklere silah taşıyıcılığı yapardı .Daha sonra

yüzüç Türk köyü Rumlardan kurtulmak için boşaltılmıştı.Boşanan köylerdeki insanlar Türk köylerine sığındılar.Genç ve yaşlı erkekler askere alındı.Köy dışına çıkmamız yasaktı.Türk askerleri ve biz kaçak yollardan gizlice köye silah taşırdık.Köylerdeki insanlar köy dışına giriş ve çıkışlarda hep korku içindeydiler.

SEYİT SERDAR (73)

TAŞPINAR

1963 YILI ANILARI

21 Aralık 1963 tarihinde Lefkoşa'da öğrenciydik.O dönemde Bayraktar Orta Okulu'nda orta ııı . sınıfa gidiyorduk. Arkadaşım Salih Çakır ve ben , Kuruçeşme köyünde bir ihtiyarın evinde kalıyorduk.Saat onikiye yaklaşıyordu. Bizim de ertesi gün sınavlarımız vardı. Çalıştıktan sonra Salih ve ben tam yatıyorduk ki bulunduğumuz mahallede bir çığlık koptu. Bütün mahalle bu çığlık ile evlerinden dışarı çıktı. Herkes bu çığlığı kimin ve neden attığını merak edip sağa sola bakınıyor ve birilerini arıyorlardı. Çığlık durduktan sonra “ Uyanın ey Müslümanlar “ diye bir feryat koptu. Mahallede sessizlik , korku dolu gözler ve bunun yanı sıra yataklardan kalkamayan hasta ve yaşlıların inleme sesleri. Herkes merak içinde neden bu feryatlar? Daha sonra köy sakinlerinden birisi Rumlar köyümüzü bastı, Rumlara karşı savunun dedi. Tam o sırada Lefkoşa'nın Tahtakale semtinden kurşunlar yağmaya başladı. Herkes panik içinde hiçbirşey yapamaz duruma geldi. Tabi ki Türk halkı yenilgiyi kabul etmeksizin ve köylerini Rum halkına bırakmaksızın silahlarına sarıldılar. Silahı olan tüm erkekler nöbet başına geldi .

Ve işte sabah oldu. Biz arkadaşım Salihle kalkıp okula gittik. Okula gittiğimizde arkadaşlarımız bize iki kişinin vurulduğunu birinin bayan (Cemaliye) diğerinde erkek (Zeki) olduğunu söylediler. Vurulma sebepleri de Rum polislerinin onları yoklamak istemesi ve öldürülen kişilerin de buna izin vermemesiydi. Yoklanmamakta haklıydılar. Çünkü yoklamak

isteyenler Türk polisi değil Rum polisiydi.Cumhuriyet kanuna göre yoklama görevinde 2 Rum polisi bir de Türk polisi olması gerekiyordu. Öldürülen kişiler izin vermeyince Rum polisleri tarafından öldürüldüler. Öldürmeden önce tartışma olmuş ve Cemaliye ile Zeki “ Bizi yakalamak için Türk polisi de olması gerektiğini” söylemişler. Ama Rum polisleri bunu kabul etmediler.

Bu olaylardan sonra Türk köylerine ateş açtılar hatta Girne’de bulunan Atatürk büstünü , Girne Kapısını kurşun yağmuruna tuttular.İşte yeni bir gün her an ölüm korkusuyla yaşayan Türk halkının yeni bir sabahı kalkıp okula gittik. Yapılan saldırılar karşısında sınıfa girip ders yapmaktansa protesto etmeye karar verdik.Rum bölgelerine doğru ilelemeyi düşünüyorduk. Ama bize hayır dediler. Çünkü siyasal bir olayı protesto etmek yanlış bir şeydir, bunu sonunda başınıza yanlış birşey gelmesin düşüncesiyle herkesi yavaş yavaş o ortamdan uzaklaştırdılar. Ama toplu olarak uzaklaşmamaları gerektiğini çünkü, Rumlar onları toplu olarak görürse ateş açabileceklerini söylediler. Daha önce böyle birşey işitmiştik.Yani birkaç gün Türk Lisesi şimdiki 20 Temmuz Fen Lisesiydi. O dönemde sadece erkekler okuyordu.Ateş açıp bir kişiyi yaralamışlardı.Aradan uzun süre geçti , akşam vakti oldu. Ses seda yok. Ertesi gün sabaha karşı yine ateş başladı. Çatışmalar hızlandı . Silah sesleri doğu tarafından , batı tarafından ,kuzeyden, güneyden dört bir taraftan ateş yağmuru başladı.

1963 yılında sürekli çatışmalar devam etti . Hiçkimse köyün dışına çıkamıyordu. Haftanın üç günü kasabadan köye yiyecek getiriliyordu. Biz yiyecekleri otobüsler aracılığı ile köyümüze ulaştırıyorduk.

Biz Salih'le beraber , yaşlı adamın evinde kalmıştık. Evinde kaldığımız kişinin de yiyecek hiçbirşeyi yoktu. Aç kalmıştık. Önceleri çalmayı düşündük ama çalmaktansa tanıdık kişilerden rica karşılığı almak daha doğru olurdu. Rasıf diye bir arkadaş vardı. Benim Remzi Dayımın oğlu Beyaz Hasan , Elyeli Behiç vardı.Bu kişiler Dedeade Hanı'nda biz de Kuruçeşme köyünde kalıyorduk. Aramızdaki mesafe çok azdı.O bölgeye haber yolladık bize yiyecek yollar mısınız diye ama zaten onlar da bizim gibi açtılar. Biz de o bölgeye gittik. Sokaklarda yürümek cesaret işi , kurşunlar yağmur gibi vurulmak an meselesi , her an vurulabilir ölebilirdik. Onların evleri ikinci kattaydı. Aşağıya zemin kata indiler.Orada bir kahvehane vardı.

Kahveci dükkanında eskiden ekmek çıkarılırdı.Artık o da çıkarılmıyordu.Salih Dayı hepimizle beraber kapalı pazara geldi..Dükkanların hepsi kapalıydı.Bütün halk açtı.Ekmek fırınları günde bir veya iki saat çalışır sonra kapanırdı. Halk ekmek fırınının önünde bekler sadece bir veya iki kişiye ekmek verilirdi.Yolda giderken elinde ekmek olan kişinin üzerine orada bulunanlar çullanıyordu.Yani yine kendisi de evde bekleyenler de aç kalırdı.İki gün iki gece çatışmalar devam etti.Tabii ki

Çatışmalar sırasında teşkilatlar vardı.Ve bunların parolaları vardı.Parolaları "Elini yukarıya kaldırmaktı" buna uymayan sorgusuz sualsiz kurşunlanırdı.Tabii halk parolayı biliyordu.Parolayı bildiğimiz halde köyümüzde dolaşmaktan korkuyorduk.

Arkadaşlarımızla beraber Polis karakolunda otururken  dört kişi yanımıza doğru geldi.Bunlar Rum polisiydi.A kalmış,neredeyse açlıktan ölecek durumda olan insanlar için peynir getirdiler.Herkese eşit oranda paylaştırdılar.Salih Dayı bana ve arkadaşlarıma çay yaptı.Yediğimiz yiyecekler sadece çay ve peynirdi.Oradaki polisler bize bilgi vermeye başladılar.İlk nce Nasif isminde bir Türk varmış,bu adam kamyonla köylüye yiyecek getiriyormuş , tam o sırada Lefkoşa'da onu ve kamyonunu Rum polisleri almış.Böyle birini tanıyor musunuz? Diye bir soru yöneltiler.Bu Nasif Bey bana birgün beraber gidip un getirmemizi ve ekmek fabrikasına bu unları vermemizi söyledi.Ben bu adamı oradan tanıyorum.Bu kadar iyiliği bu adam a kalmış halk için yapıyordu.Daha sonra gitmekten vazgeçtik çünkü çarpışmalardan dolayı un fabrikasının camları paramparça olmuştu.Bugün hala daha aynı şekil duruyor.Tabii yine halkımız ,a kalmış insanlar için camlar kırık da olsa oraya gittik.Oradaki kişiler bize unları alıp gitmemizi söylediler.

Tam bir saat içerisinde unları torbalara doldurup kamyona taşıdık.Un fabrikasında bulunanlar bana siz de alın dediler.Ben

önce düşündüm acaba alayım mı diye sonra bir torba ben de alayım da belki Melek Abla bize ekmek yapar dedim.O bir torba unu aldım Melek Ablaya götürdüm.Melek Abla çok sevindi.Çünkü açlıktan hiçbirşey yapamaz durumdaydık.Bize ekmek ve pişi yaptı.Hepimizin o gece karnı doymuştu.Ertesi gün Remzi Dayı bize çarpışmaların durduğunu söyledi.Türkiye'den üç tane siyah uçak uyarı uçuşu yaptı.Lefkoşa'da çarpışmalar durdu.Çarpışmalar durduğu zaman yani o dönemlerde Bayrak Radyosu kurulmuştu.Elektrik yoktu.Sırf milletin egemenliğini ve bağımsızlığını ilan etmek için bu radyoyu kurdular.İlk yaptıkları şey "Bayrak bayrak" diye anons etmeleri idi.Bu radyoyu kurmak için araba akülerini birleştirdiler ve radyonun sesinin çıkmasını sağladılar.

İlk anonslarından sonra Bayrak Radyosu'nun söyledikleri şunlardı:"Burası Hak ve hürriyet uğruna çarpışan Kıbrıs Türkünün sesidir" dedi.Bu sözleri sadece Lefkoşa halkı duymuştu.

Bayrak Radyosu kurulduktan sonra Lefkoşa çarpışmaları durdu. Bunun sebebi Türkiye'den gelen uçakların ihtar uçuşu yapmasıydı.Taşpınar'dan Remzi Dayı çocuklarını almak için bizim bulunduğumuz yere geldi ve taksi tutup çocuklarını yanına aldı.

Biz de Kukla'ya kendi köyümüze gittik . Baskın yapan Rumların ilk işi ahırlarımıza girmektir . Halkımız buna karşılık vermemesinden yararlanırlardı. Çünkü halk silahsızdı.

15 Ocak 1964'te teşkilat yollanarak bizleri Taşpınar köyüne aldılar bunu güvende olmamız için yaptılar.

Biz de akrabalarımızın yanında kalıyorduk. Akrabası olmayanlar sokakta yatıyorlardı. Tabii bu durum karşısında çok kötü günler geçirdiler.

Bizim ondört yaşında olmamıza rağmen mücahit olarak göreve almışlardı.O sene çok kurak ve çok soğuktu.Kış ayı personelleri az olduğu için nöbetler sabaha kadar devam ediyordu.Biz nöbet tutarken üstümüzü fasulye dallarıyla örtüyorduk.Bir gece o kadar soğuk olmuştu ki fasulye dallarının üzerinde buzlar vardı.

O sıralarda Rumlar günde bir köyü baskına uğrattırlardı.Çobanları öldürürlerdi.Yiyecekler Lefkoşa'dan alınırdı.Ama halk Lefkoşa'ya gitmeye cesaret edemezdi.Çünkü Lefkoşa'ya yiyecek almaya gidenler geri dönmüyorlardı. Türk köylerinden olan Gaziveren ve Çamlıköy'e baskın yapmışlardı. Gaziveren Köprüsü'nün altına mayın yerleştirmişlerdi. Mayınları da kablolarla bağladılar. Kabloyu da çivi ile yola bağladılar ki yoldan geçen Türkler bassın da mayın onların üzerinde patlasın diye plan kurmaya başladılar. Tabii ki bunu uyguladılar ama Türkün biri bu kabloları gördü ve silah yardımıyla bu kabloları

kopartamadılar. Başka yolu denediler ama yine başaramadılar. Geri döndüler mayını yine patlatamadılar. Tek korkuları Türklerden birinin bu mayınları basıp kendi üzerinde patlatmasıydı . İşte bu çarpışmalar hergün farklı bir köyde devam etmekteydi.Çatışmalar, Erenköy çatışmaları ile sona erdi.

CEMAL TUĞRULOĞLU(75)
GEMİKONAĞI

21 Aralık 1963 Cumartesi sabahı Kukla köyüne Rumlar baskın yaptılar.Rum ve Türk halkı bizim köyde karışık yaşamaktaydı.Baskın yapan Rumlar Türk evlerini işgal etmişlerdi.23 Aralık'ta yani iki gün sonra Birleşmiş Milletler ateşkes ilan etti.İşgal bölgesinde kalan Türk halkını Türk bölgelerine geçirdiler.Daha sonra Rumlar yine zaman zaman ateş ediyorlardı.Bu dönemde bizim köyümüzde şehit verilmedi.Bir müddet işgal altında kalıp evlerimize gidemedik.

LEYLA ÖZSALTİK (57)

BOSTANCI

1964 YILI ANILARI

1964 yılında 15-16 yaşındaydım ve kahvecilik yapmaktaydım. Rumlar köya ateş açmaya başlamışlardı. Bir iki saat çatışma devam etti. Bizim köyümüz olan Yalova köyünde Türk-rum karışık yaşamaktaydı. Belli bir sınır çizgisi yoktu. Rumlar köy girişine barikatlar kurmuş ve köy halkını ,silah kullananları ve şüpheli görünenleri kontrol ediyordu. Kimilerini karakola götürüp kimilerini ise dövüyorlardı. Yalova'dan Limasol'a giden Türk halkını da kontrol ediyorlardı. Elvan isimli bir bayanın kocasını 1963 yılında Rumlar esir aldılar. Aradan yıllar geçmesine rağmen esir alınan birkaç kişiden haber alınamadı. Türk tarafında bulunan hayvanları Rumlar imha etmişlerdi. Rumlar azınlık olan yerlere barikat kurup halkı abluka altına alırlardı. Türk köyünden geçen Rum askerleri halkı korkutmak için sürekli havaya ateş ederlerdi. Harmanlarımızdaki ekinleri toplayıp Rumlara vermemiz emrediliyordu. Rum askerleri zaman zaman çekilip daha sonra tekrar köylere yöneliyorlardı.

BİLAL ÖZSALTİK (54)

BOSTANCI

1974 YILI ANILARI

1974 yılında Baf köyünde askerlik yapmaktaydım.Bir gün öğlen 12:45'te silah sesleri duyulmaya başladı.Ben nöbetçiydim.Ve diğer arkadaş Rumların köye ateş etmeye başladıklarını bildirdi.Çatışma ertesi güne kadar devam etti.Akşam üzerine doğru Barış Gücü gelip köy halkının elindeki silahları teslim alıp ateşkes olmasını istedi.Bir süre çatışma durduktan sonra tekrar birkaç gün içinde yeniden silah sesleri yayılmaya başladı.Rumlar Türk tarafına geçip polis ve komutanları esir aldılar.Bazı insanları da öldürdüler.Öldürülenler arasında polis memuru İzzet Pamukoğlu,Erdoğan Çakır ve Mustafa Çakır vardı.Hasan Kral çavuş idi.Ve Hasan Kral'ı kucağında üç aylık bebeğiyle kurşunladılar.Ben de dahil olmak üzere tüm sivil halkın evlerine girip dışarıya çıkmamalarını Rum askerleri emretti.İçimizden bir kişi söz arasında ekmek ve yiyecek ihtiyacının nasıl karşılanacağını sordu.Rum askerleri de her evden bir kişinin gidip fırından ekmek alabileceğini söyledi.Üç günden sonra dışarıya çıkmamıza izin verildi; fakat köy kuşatıldığı için kasaba dışına çıkılamıyordu.Zaten Rumlar silahlarını esir aldıkları insanlara yöneltip,onları köy okulunda tutuyorlardı.Yine belli bir zaman geçtikten sonra verilen ateşkes emriyle Rumlar çatışma esnasında tarla ve köy içine yayılan patlamamış havan mermilerini patlatmaya başlamışlardı.İnsanlar havan mermilerinin her an patlamasından dolayı panik içerisindeydiler.Ben askerlik yaptığım esnada çatışmalar başladığı için köyümden uzaktaydım.Köyüme gitmek için bir Ruma para ödeyerek köy dışına çıkmam için yardım aldım.Beni Baf'tan

kaçırıp Cilinya köyü ve Galatarga köyü ovalarının yakınlarında bıraktı.Ben oradan yaya olarak köyüm olan Dağaşan'a gittim.Yirmi gün köyümde kaldıktan sonra İngilizlerin kurduğu yardım kampı olan Paramal köyündeki üslere gittim.Oradaki çadırlara sığındım.Bu çadırlarda köyleri harap olmuş göçmen olan insanlar kalıyordu.Üç dört ay orada kaldık ve daha sonra bir antlaşma yapıldı.Türkler ve Rumlar arasında İngiliz aracılığı ile yapılan bu antlaşmaya göre kampta kalan göçmen halkı İngilizler Türkiye'ye götürebilirlerdi.Türkiye hemen uçakları gönderip göçmenleri aldırdı.Ve Adana Havaalanı'na indirdiler.Oradan otobüslerle Mersin Arpaç – Sakallar köyündeki yardım yurtlarına bırakıldık.Biz ondokuz gün sonra kaldığımız yurttan alınarak yolcu gemileri ile gecenin bir yarısı Kuzey Kıbrıs'a gönderildik.Fakat bizi bindirdikleri gemiler tamamen karartılmıştı.Çok kötü fırtına olmasından dolayı çoğu insan hastalanmıştı.Ertesi gün sabah saat 7:30'da Magosa Limanı'na ulaştık.Oradan otobüslere binip Lefkoşa'ya getirildik.Yurtlarda kaldık.Yardıma muhtaç olupumuz için her aileye beş Kıbrıs lirası yardımı verilmişti.Bir gece orada kaldıktan sonra Güzelyurt kazasına bağlı Bostancı köyüne geldik.31 Ocak 1975 yılında yani beş yıl sonra askerlik terhis belgemi alabildim.

MUSTAFA YABANER (47)

BOSTANCI

1974 yılında ben Yalova köyüne gelin gitmiştim.Büyük savaşı burada yaşadık.Yalova köyünü Rumlar basmıştı.Rumlar köyü basarken buldozer,tank ve silahları kullandılar.Otobüslerle bizi çocuklarımızla beraber kurulan yardım kamplarına kaçırdılar.Fakat biz kaçarken evlerimizi ,eşyalarımızı bırakarak üzerimizde ne varsa onlarla yola çıktık.Otobüs Rum askerleri tarafından silahla tarandı.Bazı aileler korkudan otobüsü yarı yolda terk edip tarlalardan kaçmaya çalıştılar.Yalova köyünde tam altı şehit verilmişti.Otobüslerle Paramal köyündeki çadırlara getirildik.İngilizlerin verdiği çorbalar ile altı ay geçinmeye çalıştık.Hapuvalli köyüne ekmek almak için yürüyerek gidiyorduk.İngilizlerin kontrolü altında idik.Ben dört çocuğumla yardım çadırlarından alındım.Çünkü bir çocuğum bedensel rahatsızdı.Diğer hastalarla birlikte İngiliz üslerindeki Birleşmiş Milletler aracılığı ile Kuzey Kıbrıs'a geçmemiz sağlandı.Eşim Turgut ise geriye kalan Türk halkı ile önce Türkiye'ye oradan da ailesi Kıbrıs'ta olduğu için Kuzey Kıbrıs'a gönderildi.Biz kamplarda kaldığımız sürece çok açlık çektik.Türkiye'nin baskısı sayesinde Kıbrıs'a geldik ve yurtlara yerleştirildik.Bir ay sonra gelen Türk halkı ile birlikte Lefkoşa'da kaldığımız yurtlarda kurallar çekildi ve bizi Güzeyurt'a bağlı Bostancı köyüne gönderdiler.

LEYLA ÖZSALTİK (57)

BOSTANCI

1974 yılında Taşpınar'da yaşıyordum. Gece çatışmalar başladı. Karımı ve annemi arkadaşımın evine götürdüm. Bütün kadınlar o evde kalıyorlardı. Köylüm Remzi Bey ile Doğancı'nın Petre yoluna doğru yürüdük. Yolda boru gibi bir şey gördük. Oraya yaklaşıncaya patlamamış bir bomba olduğunu anladık ve oradan ayrıldık. Zeytinliklere doğru yürüdük. Elinde silahı yere yığılmış yaralı bir Rum askeri gördük ve oradan korkarak kaçtık. Gizlice köye döndük. Ben eşim ve çocuklarımı bıraktım eve gittim. Bu arada Gaziveren'in teslim alındığını öğrendim. Bütün erkekleri esir aldılar ve kadınları da okullarda tutarlardı. Ben Baftan gelen bir Rum asker konvoyuna Türk uçaklarının bomba atarak onları yaktıklarının haberini aldım. Rumlar da buna karşılık okullarda esir tuttukları masum çocuklara ve kadınlara ateş açtılar. Beş altı kişi ölmüş çoğunluk da yaralanmıştı. Eniştemin ablası Ayşe de ağır yaralıydı. Doktora götürülecek diye Rum askerleri tarafından alındı fakat ölüsü bile bulunamadı. Rumlar ertesi gün Lefke'yi vurmaya başladılar. Ateş sesleri bize kadar geliyordu. Pazar akşamı arkadaşım İsmail kızkardeşinin evinden karpuz getirmişti. Birlikte köy dışındaki harmanda saklanarak yedik. Oradaki samanlıkta sabaha kadar uyuduk. 22 Temmuz sabahı Rumların Lefkeyi de teslim aldıklarını öğrendik. Rumlar tekrar Doğancı'ya gelerek yolları iki taraftan kestiler. Rumlar köyden geçmek istediler fakat mücahitlerimiz onlara ateş etti. Kısa süreli bir çatışma oldu. Rumlar geri çekildiler. Öğleden sonra Angolemliler Manika'yı esir alıp arabaları ile Petre yolundan

Doğancı su deposuna getirdiler.Amaçları Doğancı köylülerini korkutup teslim olmalarını sağlamaktı.Manika Rumları dinlemedi ve tüm halka sakın teslim olmayın ,çünkü Rumların çok silahı ve askeri yoktur dedi.Fakat Rumlar köyün içine girmiş ve ateş etmeye başlamıştı.Gök gürültüsü gibi sesler geliyordu.Bir çok köylü ovalara ve bahçelere kaçmıştı. Rumlar Macit Polis'in oğlunu ovada şehit ettiler.Kavaz Mehmet Emin'in oğlu Oğuz da motoruyla bahçeden geçerken vurulmuştu.Ben karımın olguğu eve geri döndüm. Kadınlar içeriden çığlık atmaya başladılar.Tabii ben çok korktum.Sebebini öğrenmek için gittiğimde pancarcının kızı Gülsen'in doğum yapacağını öğrendim.Rahat bir doğum yapmıştı.Salı günü çevrede bir sessizlik vardı. Rumlar tekrar köyü teslim almak istediler.Fakat mücahitlerimiz tarafından engellendiler.O sıralarda Türkiye bizim köyümüze daha yardım için gelmemişti.Köyün berberi Selim karnından vurulmuştu.Evine girmek isteyen Rum'u vurduğu için Rum'un arkadaşı da onu vurarak yaralamış ve karısını da şehit etmişti.İngiliz subayları da köylerin muhtarlarını da ilkokula topladılar ve aralarında antlaşma yapmalarını istediler.Gaziveren muhtarı ilk olarak eşirlerin geri verilmesini önerdi.Rum yüzbaşısı da bunu kabul etmedi.Sadece Türk köylerini boşaltmayı kabul etti.Akşama kadar toplantı devam etti ve bu toplantı sonucunda bir çözüme varılamadı.Ben karımın yanına döndüm.Daha sonra anlaşarak köyümüze geri döndük. Ben en fazla annemi merak etmiştim.Onu Petre Rum Köyü'nde sağ bulup bulamayacağımı

bilemiyordum.Köy halkı geriye sağ salim döndüğümüzü görünce ağlamaya başladılar. Fakat köy halkından epeyce eksik vardı.Bunların esir mi ölü mü oldukları bilinmiyordu.Evimize koştum kapılarımız , dolaplarımız kurşunlanmıştı.Annemi aradım yoktu.Kendi evine gittim yine yoktu. Tavukluktan geçerken bir ses duydum ve oraya yöneldim.Bir tahta kasa altına saklanmış bizi bekliyordu. Kasayı açtığım zaman bana sarıldı ve ağlamaya başladı.Ona beş gün boyunca ne yediğini sordum , o da bana “Senin getirdiğin iki paket bisküviyi saklamıştım , onları yedim.”dedi.O anı hiç unutamam.

MEHMET ALİ ABDULLAH (60)

TAŞPINAR

15 Temmuz 1974 yılında yani hareketlerin bir hafta öncesinde herkes Pazartesi günü olduğu için saat sekiz dolaylarında işe gitmişti.Radyolardan verilen haberlere göre Makarios ölmüştü.Rum halkı Makarios'un ölümü üzerine kendi aralarında kavgalar yaparak silahlanmaya başladılar ve alarm verdiler.Türk halkına da bu çatışma "Bizim aramızda alınan bir tedbirdir, size dokunmayacağız" demişlerdi.Gün geçtikçe kendi içlerindeki çatışma nedeniyle birkaç Rum vatandaşı Türklerin olduğu bölgelere geçmişlerdi.Fakat Birleşmiş Milletler de Türk halkına sığınan Rum vatandaşlarını tekrar geriye gönderiyordu.Bu durumdan rahatsız olan Türk halkının bütün erkekleri mevzilere (cephelere) gönüllü asker olarak silahlanıp gitmişlerdi.20 Temmuz 1974 yılında yani beş gün sonra Türkiye Girne'ye çıkartma yapmıştı.Köylerdeki Türk halkı Türkiye'nin Türk evlerini tanıyabilmesi için her Türk kendi evine bir Türk bayrağı asmıştı.Fakat bunları gören Rumlar bayraklarla birlikte evleri yakmaya başlamışlardı.Türkiye'nin yaptığı çıkarmaya karşılık Rumlar da evleri yakıp Limasol'un tüm halkını esir aldılar.İbrahim Goççino,Zübeyir Hamit ve Orhan İsmail isimli üç vatandaşı şehit ettiler.Hilmi isimli bir vatandaşı da halkı korkutmak için köy ortasında yaktılar.Köyden kaçamayan kimi halkı esir aldılar kimisini ise öldürdüler.21 Temmuz 1974'ten 20 Ekim 1974'e kadar tam üç ay esir edildik.Esir edildiğimiz yer Limasol'un futbol sahası idi.Bu saha denize yakın olduğu için esir edildiğimiz ilk gece Rumlar bizi tehdit edip sizi öldürüp denize atacağız diyorlardı.İlk gece bir kişiyi

öldürmüşlerdi.Gözlerine iyi görünmeyen halkın bir kısmını da acımasızca dövmüşlerdi.Toprakların içerisinde uyuyorduk.Yirmi gün sonra okullara götürölüp orada esir edildik.İçimizde komutan olanlar da vardı.Onları da çok kötü dövmüşlerdi.Daha sonra Barış Gücü aracılığı ile Türklerin aldığı Rum halkı ile Rumların aldığı Türk halkı Lefkoşa bölgesinde kalan Ledra Palas Sınırı'ndan takas edilecekti.Çünkü Türk halkı da çıkartma sırasında Rumlara karşı Rum halkını esir etmişti.Böylece takas yolu ile Kuzey Kıbrıs'a geçtik.Lefkoşa'daki yurtlarda kaldıktan sonra Güzelyurt'a bağlı Bostancı köyüne yerleştik.

BİLAL ÖZSALTİK (54)

BOSTANCI

ŞAHİS ADLARI DİZİNİ

Ayşe	23
Beyaz Hasan	11
Cemaliye	9
Cemaliye	10
Dr. Kūçük	6
Elvan	18
Elyeli Behiç	11
Erdoğan Çakır	20
Grivas	4
Gūlsen	24
Hasan Kral	20
Hilmi	26
İbrahim Goççino	26
İsmail	23
İzzet Pamukoğlu	20
Kavaz Mehmet Emin	24
Macit Polis	24
Makarios	6 , 26
Manika	23 , 24
Mehmet	6
Melek	13
Mustafa Çakır	20

Nasif	12
Oğuz	24
Orhan İsmail	26
Raif Denктаş	6
Rasıf	11
Remzi Bey	23
Remzi Dayı	11 , 13
Reşat Kahvecioğlu	6
Salih	11
Salih Çakır	9
Salih Dayı	12
Selim	24
Turgut	22

YER ADLARI DİZİNİ

Adana Havaalanı	21
Amerika	6
Angolem	4 , 23
Arpaç	21
Baf	20 , 23
Bayraktar Ortaokulu	9
Bostancı	21 , 22 , 27
Cilinya	21
Çamlıköy	14
Dağaşan	21
Dedezade Hanı	11
Doğancı	23 , 24
Erenköy	15
Galatarga	21
Gaziveren	4 , 23 , 24
Gaziveren Köprüsü	14
Girne	10 , 26
Girne Kapısı	10
Güzelyurt	21 , 22 , 27
Harpuvalli	22
Kukla	14 , 16
Kuruçeşme	9 , 11

Kuzey Kıbrıs	21 , 22 ,27
Ledra Palas Sınırı	27
Lefke	23
Lefkoşa	6,9,12,13,14,21,22,27
Limasol	18 , 26
Magosa Limanı	21
Mersin	21
Mormenekşe Ovası	6
Paramal	21 , 22
Pedre	23 , 24
Sakallar	21
Tahtakale	9
Taşpınar	13 ,14 ,23
Türkiye	6 , 13 , 21 , 22 , 24 , 26
Türk Lisesi	10
Yalova	18 , 22
Yediler Sokağı	6